

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXVIII.

ČÍSLO 3

MAREC 2020

Premena

Manželská láska - Plesová sezóna - Lepšie ja - Dve percentá
Pôst - Vízie piaristov - Sviatosť pokoja - Milosrdenstvu v ústrety

Obnova manželských sľubov, 13. februára 2020, Kostol Najsvätejšej Trojice v Prievidzi

Zmena je život

Všetci veľmi dobre poznáme tieto „okridlené“ slová, ktoré v nás môžu vyvolávať pocit, že ak chceme prežiť život v spokojnosti, je k tomu potrebná určitá zmena. Zvlášť vtedy, keď si uvedomíme, že niečo nie je v poriadku. Toto sa môže diať tak na úrovni osobnej, ako aj spoločenskej.

My, kresťania, máme v liturgickom roku špeciálne obdobie, Pôst, ktorý sme nedávno začali a ktoré nás doslova požíva k zmene, resp. premene. Čo však výraz premena vlastne znamená? Jeho synonymami sú slová *zmena, prevrat, obrat, zlom, prelom*. Všetky tieto pojmy vyjadrujú vo svojej podstate najvlastnejšiu túžbu každého človeka zmeniť to, čo nie je v živote dobré, to, čo robí človeka či spoločnosť nespokojným.

Samozrejme, my, ľudia, máme rôzne názory na to, čo by sme mali zmeniť či premeniť - od osobných schopností, vlastností až po spoločenské problémy. Máme aj svoje predstavy o tom, ako by sa táto premena mala uskutočniť. Je dobré sa na to pýtať, ale ešte lepšie je si na to aj odpovedať. A najlepšie je tieto zmeny uskutočniť. Ako múdro povedal Benjamin Franklin: „Dobre urobené je lepšie ako dobre povedané.“

Pri túžbe po zmene je teda dobré začať otázkou, ktorú položíme predovšetkým sebe: „Čo zmeniť a ako, aby sa to aj reálne zmenilo?“ Ale tak, ako je dôležité položiť túto otázku sebe, ešte dôležitejšie je položiť ju Bohu, pretože v najhlbšej podstate je len on tým najsprávnejším iniciátorom a realizátorom zmien: „Čo chceš, Pane, aby som v svojom živote zmenil?“ A on nám aj prostredníctvom svojho slova úplne jasne odpovedá: „*Obráťte sa ku mne celým svojím srdcom, pôstom, plačom a nárekom, srdcia si roztrhnite, nie šaty, a obráťte sa k Pánovi, svojmu Bohu. Veď on je dobrotný a milosrdný, zhovievavý a veľmi milostivý a zľutúva sa v nešťastí.*“ (Joel 2, 12 - 14)

Teda všetky dobré zmeny sa musia uskutočniť skrze Božie pôsobenie v srdci človeka. Tam môže dobrý Boh nielen uskutočniť

zmenu, ale predovšetkým premenu, ak mu to v slobode, ktorú sme od neho dostali, dovolíme. Lebo až potom môže prísť skutočná premena - požehnanie do nášho života.

Keď som sa pred niekoľkými mesiacmi zúčastnil „mesiaca pre kňazov“ (duchovno-formačného kurzu), veľmi som túžil po tom, aby Boh menil moje srdce. Nie jednorázovo zmenil, ale aby ho menil neustále, až dovtedy, kým to bude potrebné. A môžem pravdivo dosvedčiť, že to tak bolo, je a aj bude.

Boh túži premieňať naše srdce neustále, aby bolo predovšetkým na jeho obraz. A aj keď to nie je z našej strany vždy úspešné, napriek tomu Vám, milí čitatelia časopisu Bartolomej prajem, aby ste v tomto milostivom období, ktoré práve prežívame (a nielen v ňom) v tejto túžbe vytrvali až do konca.

Ján Hríb SchP

Sviatosťou pomazania chorých sa posilnili mnohí veriaci

Slávenie 28. svetového dňa chorých 11. februára, na sviatok Panny Márie Lurdskej, bolo v Kostole sv. Bartolomeja v Prievidzi na sv. omši o 16:30 spojené s vysluhovaním sviatosti pomazania chorých. Aj tento rok ju využilo veľa chorých, starých a trpiacich ľudí nielen z prievidských farností.

Hlavný celebrant dp. Dominik Kučera v kázni vyzdvihol základné účinky tejto sviatosti: milosť posilnenia v utrpení a oživenie spoločenstva - predovšetkým s Kristom, ale aj s blízkymi, členmi farností a celou Cirkvou, trpiacou a putujúcou, v ktorej každý prežíva svoje trápenie i svoje povolanie byť nápomocný iným, či už činom, modlitbou alebo obetovaným utrpením.

Podstatnú časť svätej omše zabralo samotné udeľovanie sviatosti pomazania chorých piatimi kňazmi: dp. Marekom Sabolom, dp. Dominikom Kučerom a pátrom Michalom Paluchom SchP z farnosti Prievidza - mesto a dp. Liborom Strakom a dp. Filipom Gulaiom z farnosti Prievidza - Zapotôčky.

Témou posolstva pápeža Františka k tomuto dňu bolo: „Pod'te ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním.“ (Mt 11, 28) Svätý Otec vysvetlil, že tieto slová naznačujú tajomnú cestu milosti, ktorú Kristus zjavil jednoduchým ľuďom, a vyjadrujú aj jeho solidaritu so sklúčeným a trpiacim ľudstvom. Okrem iného tiež zdôraznil, že v ľudskom

prístupe k chorým medicínsku starostlivosť dopĺňa starostlivosť o osobu. Chorý človek sa cíti ohrozený nielen telesne, ale aj vo vzťahovom, intelektuálnom, citovom a duchovnom rozmere. Poukázal na to, že lekárska veda čelí čoraz problematickejšími klinickými prípadmi a zlovestným diagnózam a profesionálnych zdravotníkov vyzval: „Ste povolaní otvárať sa transcendentnému rozmeru, ktorý vám môže otvoriť plný zmysel vašej profesie.“ (vaticannews.va)

Text a foto: Mária Suríková

Manželia svedčili o láske

Národný týždeň manželstva (NTM) v našom meste sa, vďaka Bohu, stal už tradíciou. Každý rok si ho pripomíname slávnostnou svätou omšou s obnovou manželských sľubov. A že sa toto svedectvo o nerozlučnej a vernej láske v našom meste krásne rozrastá, o tom svedčí tento rok aj možnosť obnoviť si manželský sľub až na dvoch miestach.

Piaristická rodina

Vo štvrtok 13. februára sa v Kostole Najsvätejšej Trojice a Nanebovzatia Panny Márie už po ôsmykrát stretli manželia, zväčša priaznivci piaristickej misie, na svätej omši, ktorú celebraval páter Ján

Hríb. Obnoviť si „Náš príbeh“, ako manželstvo predstavili v tohtoročnom logu tvorcovia NTM, prišlo približne 40 manželských párov. Pátra Janka isto potešila i skutočnosť, že v radoch manželov stáli už aj jeho bývalí žiaci. Práve cez nich

tak mohol zakúsiť sladkosť plodov svojej práce piaristického kňaza a učiteľa podľa príkladu sv. Jozefa Kalazanského.

Vo svojej homílii spomenul páter Janko zaujímavé slová Svätého Otca Františka o tom, že sviatosť manželstva tu nie je iba pre manželov, ale aj pre Cirkv. Ako keby táto sviatosť mala vzbudzovať pozornosť: „Nuž, pozrite, že láska je možná!“ Láska nás uschopňuje prežiť celý život ako zalúbení, v radosť i bolesti, s problémami s deťmi i vlastnými problémami... A pritom ustavične kráčať vpred. „Manželstvo je azda tým najkrajším, čo Boh stvoril počas siedmich kreatívnych dní stvorenia.“

Slávnostná svätá omša sa niesla v pokojnej rodinnej atmosfére, ktorú dopĺňal spev známych chválových piesní, tentokrát v netradičnom a veľmi príjemnom podaní Anežky Kútikovej a Juraja Orlíka. Po svätej omši členovia piaristickej fraternity pripravili v priestoroch školy agapé.

Rodina farnosti

V sobotu 15. februára bolo vo farskom kostole ako na Vianoce, keďže miesto na sedenie sa tesne pred začatím svätej omše už takmer nedalo nájsť. O 15:30 mali všetci možnosť zúčastniť sa na prednáške pátra Mateja Trizuliaka o manželskej vernosti. Lavice oživilo aj veľa mladých tvárí, snúbencov, ktorí sa počas tohto víkendú „učili“ o manželstve. Ich víkendový snúbenecký kurz mal v sobotu takéto netradičné vyústenie.

Celkom iste sa mladí, a nielen oni, pozvudili na začiatku svätej omše, nasledujúcej po prednáške, vďaka svedectvu manželov, ktorí vyhrali súťaž o najdlhšie trvajúce manželstvo (60 rokov). Pán kaplán Dominik im za odmenu, „že to spolu zvládli“, daroval víno. V homílii spomenul aj svedectvo života vlastných rodičov, ktorých nikdy nevidel hádať sa. Keď sa neskôr zamýšľal nad tým, čím to bolo, pochopil, že tajomstvo ich harmonického vzťahu možno hľadať vo vernosti modlit-

be posvätného ruženca a tiež v spoločnej manželskej modlitbe ráno i večer, rovnako tiež v ochote prijať deti (spolu ich bolo 5) ako Boží dar.

Po sv. omši bolo pre všetkých manželov pripravené malé prekvapenie. Každý manželský pár dostal osobitné kňazské požehnanie od pána farára i pána kaplána a od manželov aktívnych v našej farnosti pre dobro rodín aj krásne medovníkové srdiečka s logom NTM. Slávnostnú atmosféru napokon dotvoril koncert speváckej skupiny Križiáci so sólovým spevom Majky Šibíkovej (známej i z Televízie LUX).

Zaujímavé svedectvo o tom, že sila nedávnych modlitieb za jednotu kresťanov v našom meste sa naplna, priniesli manželia, ktorí neváhali obnoviť si svoj manželský sľub aj dvakrát, bez ohľadu na „miesto konania“. Vyjadrili tak presvedčenie o hodnote tohto svedectva všade a pre všetkých. Ved' v čase silnejúcich útokov na túto Bohom ustanovenú sviatosť môžeme nájsť my, kresťania, silu iba vo vzájomnej jednote.

Text: Elena Blašková

Foto: Miroslav Turanský

Organizátorka Matilda Turanská s pátrom Matejom Trizuliakom MS

Manželský workshop s manželmi Útlymi

Pri príležitosti Národného týždňa manželstva pripravili v Daddy's Café v sobotu 15. februára pre manželské a snúbenecké páry Manželský workshop s manželmi Útlymi. Jarko a Ivka Útli sú dodávateľia kávy tejto kaviarne a zároveň dobrí priatelia majiteľov, ich veľká inšpirácia.

Počas večera, keď si dvojice mohli vychutnať pri hudbe a svetle sviečok chutné jedlo z ponuky, sa manželia Útli zdieľali s príbehom ich manželského života. Postupne účastníkov previedli začiatkom ich vzťahu, rôznymi krízami a opisovali, ako Boh pôsobil, ako ich premieňal, ako pri ňom dozrievali.

Medzi jednotlivými blokmi mohli dvojice vo vzájomných rozhovoroch rozvíjať myšlienky a diskutovať na dané témy. Záver večera bol venovaný individuálnym rozhovorom a manželia Útli sa modlili za dvojice, ktoré si to priali.

Viacerí manželia sa neskôr podelili so svojimi dojmami - bolo to pre nich veľmi silné, veľa im to hovorilo do ich situácie, do ich životov, niekedy aj následne vysvetľovalo nejaké veci z minulosti.

Veríme, že tento večer pomohol ľuďom

Manželia Útli (vľavo) na besede v Daddy's Café

uviesť si dar manželstva, tešiť sa z neho viac a povzbudil ich tiež, aby na ňom viac pracovali. Bol tiež úžasným svedectvom toho, aké dôležité je mať Boha v centre života.

Hana Bendová

Skautky a skauti sa zabavili na 16. skautskom plese

Fašiangové obdobie využili na tradičnú zábavu aj prievdzskí skauti. V sobotu 15. februára sa stretli v Dome kultúry Necpaly na Skautskom plese, ktorý sa konal už 16. krát.

Už tradične pozvali skautky a skauti aj rodičov, starých rodičov, príbuzných či priateľov. Stále väčšiu obľubu má ples u celých rodín, vrátane malých detí, ktoré tvoria neopakovateľnú atmosféru.

V programe sa menšie deti najviac tešili stoličkovému tancu, tí starší si zas viac-krát zatancovali obľúbený belgický tanec. Nechýbalo ani premietanie prezentácií z celoročnej činnosti, spoločné hry, hra o ceny, scénky a ďalší program.

Program vždy skauti pripravujú tak, aby sa všetci dobre zabavili. Všetci oslovení účastníci potvrdili, že sa to podarilo aj tento rok.

Text: Alojz Vlčko, foto: Martina Suváková

Prebehol jubilejný 20. ročník farského plesu

Aj tento rok sa prišlo zabaviť viac ako 80 ľudí na 20. ročník farského plesu farnosti Prievidza – mesto, ktorý sa uskutočnil v sobotu 22. februára v priestoroch bývalého Roko klubu. O muziku sa postarala hudobná skupina Necpalanka. Pozvanie na ples prijal aj pán dekan Ján Bednár, ktorý kedysi pôsobil v našej farnosti, a náš rodák, kňaz Viliam Vlčko.

Po úvodnej modlitbe a príhovore s vtipom terajšieho pána farára Mareka Sabola sa zábava mohla začať. Program bol pestrý. Prijemným prekvapením bol hudobný koncert v podaní detí z e-Školy, ktoré zahrli moderné piesne na rôznych hudobných nástrojoch. Sympatická speváčka zaspievala pár piesní. Medzi tanečnými kolami sa naši mladí z farnosti postarali o aktivity v podobe spoznávačky, kvízu a belgického tanca. Počas celého večera vládla skvelá atmosféra. Plesajúci sa mohli v neskorších hodinách občerstviť výborným jedlom, pripraveným na grile. Nechýbala ani bohatá tombola.

Ples sa skončil v skorých ranných hodi-

Pán farár Marek Sabol (vľavo) s organizátorom Milanom Petrášom

nách. Veríme, že sa jeho účastníci cítili dobre a že sa tešia na ďalší ročník.

Text: Dagmara Pavlove

Foto: Štefan Kollár

Z tmy do svetla

V nedeľu po farskom plese, čiže 23. februára, sa už tradične uskutočnil maškarný ples našej farnosti. Novinkou bolo miesto, kde sa odohrával, a to tzv. Event home. Maškarný ples sprevádzal citát: „V tme svetlo svieti.“ (Jn 1,5)

Zatiaľ čo farský ples patril dospelým, maškarný ples dal možnosť zabaviť sa najmä deťom. Tie postupne odkrývali slová uvedeného citátu vďaka súťažiam. Súťaže pritom boli tento rok veľmi tvorivé. Deti napríklad museli vodovými farbami vymaľovať papier, na ktorom bolo bielou voskovkou napísané slovo SVETLO.

V inej úlohe deti v rade za sebou navádzali na správnu cestu prvého z radu, ktorý mal zaviazané oči. Tímovú prácu si osvojili aj v ďalšej úlohe, keď znova vytvorili rad, ale tentoraz bolo cieľom podať loptičku prvému z radu, zatiaľ čo posledné dieťa z radu sa zakaždým posunulo dopredu. Súťaže striedali tanečné kolá. Zazneli piesne eRko tancov, ktoré sa zároveň animátori snažili naučiť prítomné deti. Re-

pertoár tvorili aj piesne od Mira Jaroša. Deti sa tiež mohli zapojiť do tomboly. Mali možnosť vyhrať hodnotné ceny ako knižky alebo veľkých plyšákov. Nechýbala ani torta. A aby žiadne dieťa nebolo smutné v prípade, že nič nevyhralo, získalo na záver kalendárík a sladkú odmenu.

Text: Veronika Ševčíková a Mária Pytlová

Foto: Štefan Kollár

Od večera do rána

V poradí tretí obnovený piaristický ples sa usporiadatelia rozhodli poňať trochu nezvyčajne - na ľudovú nôtu. Ved' predsa folklór je to, čo už roky spája generácie a dodáva radosť do každého srdca. Aj sa tak stalo. Stretli sa starí známi aj noví, učitelia aj žiaci a od večera 7. až do rána 8. februára muzika v Kultúrnom dome v Opatovciach vyhrávala. Všetci zúčastnení sa na plese cítili ako doma, ako jedna rodina. Asi aj preto sa im z neho odchádzalo len ťažko.

Text: Zuzana Cagáňová, foto: Martin Petic

U piaristov sa deti ocitli na Noemovej arche

„A Noe urobil všetko tak, ako mu prikázal Boh.“ (porov. Gn 6, 22)

Aj tento rok, ako to už býva zvykom, sa v nedeľu 23. februára v priestoroch piaristickej školy uskutočnil tradičný detský karneval. Tentokrát sa celý program niesol v duchu biblického príbehu o Noemovi a zvieratkách, ktoré na Boží pokyn zachránil na arche.

Program bol odštartovaný krátkou scénkou. Tá deťom priblížila tému karnevalu a aj oni sami sa počas nej popredstavovali. Nasledovala pesnička o Noemovi a zvieratkách.

A potom už prišiel čas súťažiť. Deti rozdelené v skupinkách podľa farieb si mohli zmerať sily v troch disciplínach. Prvou bolo papierové puzzle lode s citátom. Druhou bola aktivita s názvom „Pomôž Noemu postaviť loď“. Deti stáli v rade a mali si podávať mäkkú tehličku rôzne podľa inštrukcií animátorky. Pri poslednej súťaži deti potrebovali dobrý sluch, lebo mali rozoznať, aké zviera bolo počuť. Táto aktivita bola ozvláštnená tým, že zvuky zvierat neboli len nahraté, ale boli aj priamo vytvorené na mieste vďaka pani Leporisovej a jej lesnému rohu.

Súťaže boli striedané s tanečnými kolami, fotením a časom na občerstvenie. Nezabudlo sa ani na tradičné eRko tance, pri ktorých bolo ako vždy veľa smiechu a zábavy. Vďaka pátrovi Jankovi Hríbovi za ochotu a iniciatívu pri organizovaní maskárneho plesu a tešíme sa opäť o rok.

Text: Katarína Šimkovičová

Foto: Ivan Šimkovič

Sobotná školička

Piaristická škola privítala svojich budúcich prváčikov už na tretom stretnutí v sobotu 15. februára. Strávili spolu príjemné dopoludnie plné zábavy i získavania nových zručností. Pani učiteľky sa už na nich tešia na zápise, ktorý sa uskutoční 1. a 2. apríla popoludní v priestoroch školy.

Lyžiarsky výcvik

Na lyžiarskych svahoch strávili naši žiaci po skončení vianočných prázdnin dva týždne. Od 13. do 17. januára boli na lyžiarskom a snowboardovom výcviku kvintáni z osemročného gymnázia a prváci zo štvorročného gymnázia i strednej odbornej školy. V zimných športoch sa zdokonaľovali vo Vrátnej doline. Od 27. do 31. januára pobudli na lyžiarskom výcviku zas žiaci 7.A a sekundy. Lyžovať sa učili na Skalke.

Slávnostné oceňovanie DoFE

Piatok 14. februára strávila Mgr. Miroslava Grolmusová, koordinátorka programu Medzinárodnej ceny vojvodu z Edinburgu (DoFE), v Trenčíne. Od predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja Jaroslava Bašku si tu prevzala Ďakovný list za prínos pre rozvoj práce s mládežou v Trenčianskom samosprávnom kraji.

Výlet do zimnej prírody

V sobotu 15. februára absolvovali deti z krúžku turistiky nenáročnú prechádzku na Šútovské sedlo. Trasa viedla zo Šútoviec cez Bohátku na Vendelín (so zastávkou na vyhliadke Čajka v oblakoch) so záverom v Bojniciach. Počasie bolo nádherné a pripomínalo už jar.

Úspechy v súťažiach

V prednese povestí (súťaž Šaliansky Mat'ko) získala študentka sekundy osemročného gymnázia Lucia Pucherová v okresnom kole 2. miesto.

V okresnom kole dejepisnej olympiády zas bola úspešná základná škola. Branislav Mazánik zo 7.A získal v kategórii E v konkurencii 19 súťažiacich 2. miesto a postúpil do krajského kola. V kategórii C získali žiaci 9.A Michal Klein 4. miesto a Samuel Kollárik 5. miesto.

-ph-

„Lepšie ja“ ponúka stretnutia

Občianske združenie *Lepšie ja* ponúka viaceré skupinové stretnutia so začiatkom v marci 2020.

U T O R O K

- **Ženská súdržnosť (17:30 - 18:30)**
Všetci vieme, ako dôležité je zdieľať svoje problémy, no nie vždy máme s kým. Ponúkame ti možnosť nájsť nové priateľky a v bezpečnom prostredí možnosť zbaviť sa toho, čo ťa ťaží. Stretnutia sú každý týždeň, začínajú sa 17. 3. 2020. Nie je potrebné sa registrovať dopredu.
- **Rozjímanie nad Svätým písmom (19:00 - 20:00)**
Vedie o. Marek Sabol. Stretnutia budú raz za mesiac (utorok pred prvým piatkom), začínajú sa 3. 3. 2020. Nie je potrebné sa registrovať dopredu.

S T R E D A

- **Na ceste k dospelosti (15:00 - 16:00)**
Stretnutia pre stredoškolákov, na ktorých sa mladí ľudia môžu poradiť so svojimi problémami a zároveň môžu formovať svoj charakter. Stretnutia sú každý týždeň, začínajú sa 18. 3. 2020. Nie je potrebné sa registrovať dopredu.
- **Arteterapia (16:30 - 17:30)**
Príjemný spôsob, ako pomocou rôznych výtvarných techník objavovať svoje vnútro. Nie je potrebná skúsenosť s maľovaním ani talent. Stretnutia sú každý týždeň, začínajú sa 18. 3. 2020. Je potrebné sa registrovať dopredu, príspevok na organizáciu: 4 €.
- **Silnejší než minulosť (18:00 - 19:00)**
Stretnutia pre ľudí, ktorí v detstve zažili ťažké situácie (nepochopenie, nezaujem, odmietanie, opustenie, agresivitu, alkohol, zneužívanie...). Stretnutia sú každý týždeň, začínajú sa 18. 3. 2020. Je potrebné sa registrovať dopredu.

Š T V R T O K

- **Stretnutia jemných a citlivých ľudí (16:30 - 17:30)**
Dnešný svet nás núti opúšťať našu jemnosť a citlivosť. Stretnutia dávajú priestor spoznať iných ľudí, ktorí nemajú radi hluk sveta, spoločne sa podporovať a vnímať citlivosť ako cenný dar. Stretnutia sú každý týždeň, začínajú sa 19. 3. 2020. Je potrebné sa registrovať dopredu.
- **Ako žiť vzťahy (17:30 - 18:30)**
Stretnutia sú určené ľuďom vo vzťahu alebo slobodným ľuďom, ktorí by chceli vylepšiť svoju schopnosť správne žiť vo vzťahu. Stretnutia sú každý týždeň, začínajú sa 19. 3. 2020. Je potrebné sa registrovať dopredu, príspevok na organizáciu: 3 €.
- **Nedostupná láska (19:00 - 20:00)**
Stretnutia sú určené slobodným ľuďom, ktorí by chceli pochopiť, prečo sa im nedarí nájsť pravú lásku. Stretnutia sú každý týždeň, začínajú sa 19. 3. 2020. Je potrebné sa registrovať dopredu, príspevok na organizáciu: 3 €.

Miesto konania: O.Z. Lepšie ja, Ul. M. Mišika 19/A (oproti katastru), Prievidza
Prihlasovanie: tel. 0949 357 860 (Zuzana Liptáková), oz.lepsieja@gmail.com
Blížšie informácie: www.lepsieja.sk, FB: o.z. Lepšie ja

Zuzana Liptáková

Staňme sa milosrdnými samaritánmi pre trpiacich kresťanov v Iraku

Bol začiatok augusta 2014, v Qaraqoshi sa blížila polnoc, čas, kedy sa deti v perinách obracajú s hlbokým nádychom na druhý bok a všetko naokolo tichne. V tú noc však tretiačka Maryam a jej mladšia sestra Zomorrod nespali. V slzách, v neopísateľnom strachu, v panike zachvacujúcej celé telo merali so svojimi rodičmi cestu do neznámeho budúcnosti, ktoré sa začínalo v utečeneckom tábore v Erbile.

Vzdušnou čiarou je iracký Erbil od 60-tisícového mesta Qaraqosh vzdialený 57 km, autom je to 80 km. Prejsť však túto vzdialenosť na vlastných nohách, kráčať dva dni a dve noci, ujsť z domova pred smrťou, ktorá klopala na dvere, nie je so sebou nič, iba holý život a cestou držať za ruku blízkeho, ktorého možno stratiť navždy v ktoromkoľvek nestráženom momente, trvá nekonečne. Kresťanských rodín, ktoré museli utiecť zo svojho domova, boli tisíce. Ich domovy boli poškodené, vypálené alebo úplne zničené.

Situácia utečencov dnes

Otec Thabet Habib Yousif, koordinátor jedného z centier pre utečencov, objasňuje situáciu: „Rodiny pochádzajúce z Ninivskej planiny tu žijú v 46 bytoch, v každom sú dve až tri miestnosti. V každej miestnosti žije jedna rodina. Kuchyňa a kúpeľňa sú spoločné. Mesačné nájomné týchto rodín hradí pápežská nadácia ACN - Aid to the Church in Need. Okrem toho ACN takisto distribuuje potravinové balíčky približne 1300 rodinám, ktoré sú v našom centre registrované.“ Cena potravinového balíčka pre jednu rodinu na mesiac je 60 dolárov. Bashar Matti Warda, arcibiskup Chaldejskej cirkvi v Erbile, dopĺňa: „Rodiny utečencov sú poväčšine bez práce a bez akéhokolvek pravidelného alebo aspoň dostatočného príjmu. Ak aj mali nejaké finančné rezervy, od začiatku krízy ich úplne vyčerпали. Rodiny zvyčajne pozostávajú z rodičov a malých detí a často aj prarodičov, ktorých takisto treba živiť.“ Arcibiskup pokračuje: „Situácia týchto utečencov sa neustále mení. Podľa našich posledných odhadov v provincii Erbil žije momentálne viac ako 10 000

rodín, ktoré existenčne závisia od našej pomoci. Darcovia a podporovatelia, ktorí sa o našich ľudí starajú prostredníctvom pápežskej nadácie ACN, sú pre nás skutočnými 'milosrdnými Samaritánmi'. Dlhodobu nám neúnavne zabezpečujú prístup potravín, liekov, financujú ľuďom vyhnaným zo svojich domovov provízorne bývanie a vzdelávanie. Irackí kresťania sa chcú vrátiť domov na Ninivskú planinu, ale aj tam budú naďalej potrebovať pomoc dobrodincov.“

Môžeme pomôcť aj my

Irackí kresťania sa ocitli vo veľkej núdzi a my máme teraz šancu preukázať im milosrdenstvo. Prispiet' môžete na č. účtu (IBAN): SK09 0900 0000 0051 2133 9396, alebo svoj dar vložte do obálky označenej „MISIE-Irak“ a nechať v sakristii farského kostola. Viac o pápežskej nadácii ACN a možnostiach pomoci na www.acn-slovensko.org.

„Oni sú skúšaní vo viere. My sme skúšaní v láske.“ páter Werenfried, zakladateľ ACN

Zo stránky ACN vybrala Elena Cagánová, členka Klubu priateľov misií

Pôst u gréckokatolíkov

Poznáte špecifiká pôstu vo východnej tradícii? Gréckokatolíci začínajú Veľký pôst nie Popolcovou stredou, ale už o dva dni skôr - v pondelok. Počas pôstu je slávenie v byzantskom obrade odlišné od bežného roka. A viete, aká modlitba Východu, každodenne opakovaná v pôstne dni, najlepšie vyjadruje ducha pôstu? Ak nie, čítajte ďalej.

Rozdielnosť výpočtov

Vo východnej cirkvi je dodržiavaná stará tradícia, ktorá hovorí, že „ten, kto sa postí v nedele a soboty, je považovaný za heretika“ (pôvodne sa tým myslelo, že v soboty a nedele sa mohol používať olivový olej a víno; v iné dni pôst zahrňal aj to). Teda nedele, ktoré sú Paschou týždňa, a soboty, kedy východná cirkev počas pôstu slúži liturgie za svojich zosnulých, sa nezapočítavajú do pôstu. Ostatné dni týždňa sú aliturgické, to znamená bez slúženia liturgie. Tu prichádzajú rozdielnosti výpočtu dní - jeden spôsob výpočtu hovorí, že z týždňa nám ostáva 5 dní (okrem nedele a soboty), v ktorých sa treba postiť, 7-týždňové obdobie teda tvorí 35 (7 x 5) pôstnych dní. K tomu ešte počítame pôst vo Veľkú sobotu a polovicu noci pred sviatkom Paschy (na rozdiel od západnej tradície, kde sa pôst končí už v sobotu). Spolu tak máme 36,5 dňa, kedy sa treba postiť. A to je presne 1/10 roka - Genesis 28,22: „A zo všetkého, čo mi dáš, odovzdám ti desiatky.“ Pôst podľa tohto výpočtu je odovzdaním Bohu 1/10 z roka.

Iná, Kyjevsko-pečerská tradícia výpočtu, hovorí o počte 40 dní. Počíta všetkých 7 dní týždňa (zahŕňajúc aj nedele a soboty) počas 5 týždňov Veľkého pôstu a k tomu 5 dní šiesteho týždňa (7 dní x 5 týždňov + 5 dní = 40). Aby dní nebolo 42, posledný deň Štyridsiatnice je piatok pred Lazarovou sobotou. Strastný týždeň sa do 40-denného pôstu už nezapočítava.

Špeciálna atmosféra liturgie

Slúženia sa v tieto pôstne aliturgické dni nesú v špeciálnej atmosfére - spevy sú dlhšie, vládnejšie, ba priam monotónne a melódiou vôbec nepripomínajúce spevy svätej liturgie. Človeka ich tempo a melódia sprevádza ešte dlho aj po odchode z chrámu. Upozorňujú človeka, že sa má zastaviť, že má spomaliť. Nechávajú človeka uvedomiť si, že je na ceste k Bohu z hĺbočiny svojho hriechu a slabosti: „Z hĺbín volám k tebe, Pane. Pane, počuj môj hlas, naklož svoj sluch k mojej úpenlivej prosbe.“ (Ž 130)

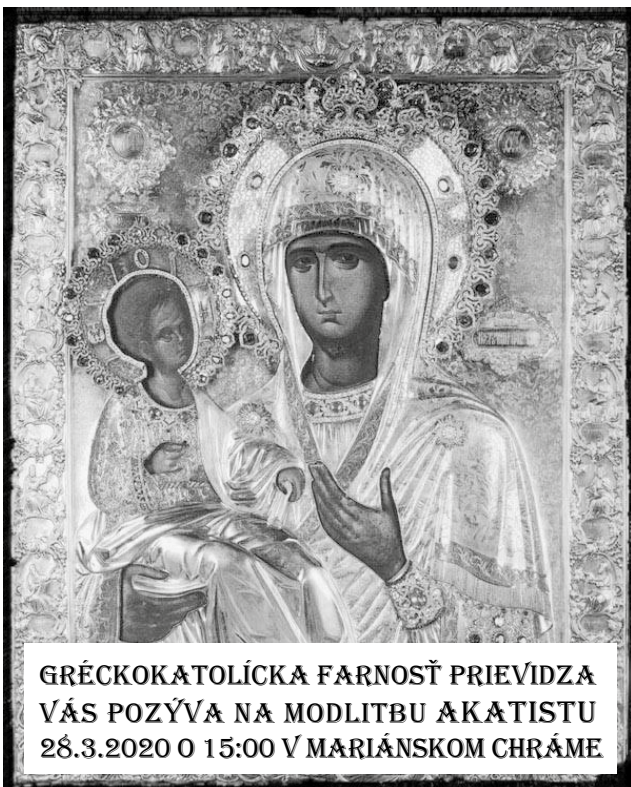
Pôst je o návrate

Pôst, ktorý Východ vníma ako radostný, lebo je o návrate márnотratného syna, najlepšie vystihuje modlitba sv. Efréma Sýrskeho, ktorá pretkáva celé obdobie sv. Štyridsiatnice:

„Pane a Vládca môjho života, zažeň odo mňa ducha lenivosti, nedbalosti, lakomstva a prázdnych rečí. Udeľ mne, svojmu nehodnému služobníkovi, ducha čistoty, pokory, trpezlivosti a lásky. Áno, Pane a Vládca, daj, aby som poznal svoje hriechy a neodsudzoval svojho brata, lebo ty si zvelebený na veky vekov. Amen.“

Po každom verši tejto modlitby nasleduje veľká poklona - veriaci padá na kolenná a dotýka sa čelom zeme.

Jozef Durkot, farár

**Piaristická
základná škola F. Hanáka**

v Prievidzi

ZÁPIS do 1. ročníka ZŠ

sa uskutoční:

1.4. 2020 od 14:00 - 17:00

2.4. 2020 od 14:00 - 17:00

Tešíme sa na Vás!

Komu poukázať dve percentá

Poukázať podiel z dane nestojí nič. Môže však pomáhať v mnohých oblastiach. Vybrali sme organizácie pôsobiace v našej farnosti, ktorým môžete takto pomôcť.

IČO: 52077314 • Právna forma: Občianske združenie • Názov: Lepšie ja
• Sídlo: Okružná 1859/10, 972 51 Handlová

Lepšie ja

Občianske združenie Lepšie ja vzniklo ako kresťanská odpoveď na vznik rôznych miest, kde sa propaguje budhizmus či reinkarnácia. Ak neveriaci ľudia nemajú na výber, budú navštevovať rôznych guru, ktorí im neradia správne ani ako odborníci na ľudskú psychiku, ani ako znalci života. Lepšie ja vzniklo preto, lebo jeho členovia považujú za dôležité vytvoriť miesto, kde ľudia môžu čerpať, nabíjať sa, ale zároveň môžu obdarovávať druhých ľudí svojimi darmi.

IČO: 4573530 • Právna forma: Nezisková organizácia • Názov: Charita - dom sv. Vincenta, n. o. • Sídlo: Košovská cesta 19, 97101 Prievidza

Charita - dom sv. Vincenta

Nezisková organizácia Charita - dom sv. Vincenta, ktorú založila farnosť Prievidza-mesto, poskytuje sociálne služby ľuďom v núdzi. Jej hlavnou činnosťou je každodenné poskytovanie stravy ľuďom bez domova. Prevádzkuje aj nocľaháreň v zimnom období, výdajňu šatstva a obuvi a poskytuje možnosti hygienickej očisty.

IČO: 42146003 • Právna forma: Nezisková organizácia • Názov: Sv. Lujza n.o.
• Sídlo: Ul. M. R. Štefánika 29, 97251 Handlová

Mobilný hospic sv. Lujzy

Nezisková organizácia Sv. Lujza poskytuje ambulanciu všeobecného lekára, mobilný hospic a ponúka aj služby požičkovne zdravotných pomôcok. Na hornej Nitre sa stará o ťažko chorých, zomierajúcich a ich rodiny. Mobilný hospic je určený pacientom s chronickou nevyliciteľnou, pokročilou a progredujúcou chorobou s časovo obmedzeným prežívaním, ktorí túžia stráviť záver svojho života doma.

IČO: 36121231 • Právna forma: Občianske združenie • Názov: Slovenský skauting, 14. zbor Prievidza • Sídlo: A. Žarnova 860/5, 97101 Prievidza

Prievidzskí skauti

Pre deti a mládež prievidzskí skauti organizujú celoročnú voľnočasovú činnosť v klubovni, pravidelné aktivity v prírode a najmä letný skautský tábor. Základom systému skautskej výchovy a seba výchovy je sľub riadiť sa skautským zákonom a vykonať každý deň aspoň jeden dobrý skutok.

Podrobné inštrukcie a formuláre k poukázaniu dvoch percent z dane nájdete napríklad na stránke www.rozhodni.sk. Upozorňujeme najmä na potrebu použitia správnych tlačív a tiež na nutnosť zarovnať vo formulári IČO na pravú stranu.

- av -

IČO: 36128805 • Občianske združenie • Názov: Združenie rodičov pri Piaristickej spojenej škole F. Hanáka v Prievidzi • Sídlo: A. Hlinku 44, 97101 Prievidza

Podpora piaristickej školy

Združenie rodičov pri Piaristickej spojenej škole Františka Hanáka v Prievidzi podporuje výchovu v cirkevnej škole. Poukázaním dvoch percent na tento účel pomôžete pripraviť pre deti a mládež krajšie podujatia a príjemnejšie prostredie, v ktorom sa budú vzdelávať.

IČO: 17316537 • Občianske združenie • Názov: Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar • Sídlo: Ševčenkova 21, 851 01 Bratislava

Úsmev ako dar

Vaše dve percentá môžu pomôcť rodinám v kríze postaviť sa na vlastné nohy, aby ich deti nemuseli putovať do detských domovov. Organizácia školí nových náhradných rodičov, ktorí opusteným deťom poskytujú láskyplné zázemie. Deťom v Detských domovoch pomáha pri budovaní zdravých vzťahov a získavaní zručností v osamostatňovaní sa po odchode z nich.

Aby sa financie dostali na prácu do prievidzskej pobočky Úsmev ako dar, je nutné priniesť tlačivo vyhlásenia do sídla pobočky (Lúčna 4), my ho radi za vás odnesieme na daňový úrad. Prípadne stačí poslať SMS s menom, priezviskom a sumou, ktorú poskytujete, na tel. č.: 0903 607 883.

IČO: 00641162 • Právna forma: Občianske združenie • Názov: Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže • Sídlo: Brezová 18/5, 052 01 Spišská Nová Ves

Bartolomejčatá

Poukázaním dvoch percent môžete podporiť aj činnosť Bartolomejčiat - spev na svätých omšiach, sústreďenia, detské letné tábory, maškarný ples, farský deň, ale aj aktivity pre miništrantov. Spevokol Bartolomejčatá je spoločenstvom v Združení kresťanských spoločenstiev mládeže, cez ktoré môžete poskytnúť svoje dve percentá.

Aby sa financie dostali Bartolomejčatám, pred odovzdaním na daňový úrad je potrebné nascanovať alebo odfoťiť vyhlásenie a doručiť ho do sakristie alebo na mail peslamka@azet.sk. Musia byť viditeľné tieto údaje: identifikácia ZKSM, suma darovaných 2 % a dátum a podpis darcu - ostatné údaje môžu byť vyčiernené. V prípade nejasností môžete kontaktovať MVDr. Petra Slamku - 0948 577 222.

Rozhovor s pátrom Jurajom Ďurnekom SchP, provinciálom Rehole piaristov na Slovensku

Hľadanie vízie si vyžaduje zodpovedný dialóg

Tradičné motto piaristických škôl „Zbožnosť a veda“ je vo svetle našich spoločenských podmienok potrebné podriaďiť hlbokej reflexii. Čo v dnešnej spoločnosti znamená byť zbožným a čo dnes pre naše školy znamená byť vedeckým? Túto otázku si kladie i páter Juraj Ďurnek SchP, provinciál Rehole piaristov na Slovensku.

Tri piaristické školy v Trenčíne, Nitre a v Prievidzi predstavujú veľké množstvo žiakov, učiteľov, rodičov, ale tiež zodpovedných pracovníkov a spolubratov, z ktorých nie každý vníma rovnakú potrebu zmeny. Rovnako sa líšia aj názory na to, ako by mala vyzerat'. Cesta hľadania spoločného smerovania a výberu konkrétnych krokov je náročná, a preto si vážime, že si páter Juraj našiel čas a odpovedal nám na otázky o pripravovanej vízii piaristického vzdelávania na Slovensku.

▪ **Svätý Jozef Kalazanský je patrónom všetkých kresťanských základných škôl. V čom je podľa vás zásadný rozdiel medzi kresťanskou a štátnou školou?**

Vychádzajme z toho, že školy majú svojich zriaďovateľov a tí zriaďujú školy s istým zámerom. Kým niektoré zábery sú spoločné, napríklad poskytovať všeobecné vzdelanie, sú aj také, ktoré sú jedinečné pre určitých zriaďovateľov. Kresťanské školy by mali byť zriadené s úmyslom vychovávať deti a mládež v kresťanskom duchu a viesť deti k viere a hodnotám. Táto skutočnosť má zásadný vplyv na hodnotové nastavenie organizácie, vzťahy, výchovnú ponuku, výber pedagógov a mnoho ďalších oblastí.

▪ **Aký význam má pojem „škola“ a „vzdelávanie“ pre nasledovníkov sv. Jozefa Kalazanského?**

Svätý Jozef Kalazanský obetoval svoj život mladým. V dobe, v ktorej žil, sa usiloval o celkový rozvoj detí a mládeže, čím ich chcel pripraviť na čo najdôstojnejší život v spoločnosti. V tomto zmysle je aj pre nás škola miestom, v ktorom sa spájame v tomto úsilí a, mohol by som povedať, aj poslaní. Naším spoločným poslaním je práve evanjelizovať výchovou.

▪ **V roku 2017 oslávila rehoľa piaristov 400 rokov od vzniku Rádu zbožných škôl ako rehoľnej kongregácie. Heslom jubilejného roka bolo „Vychovávať, hlásať, premieňať.“ Ako vnímate toto poslanie dnes v kontexte vízie piaristických škôl, ktorú ste rozbehli v roku 2018?**

Intenzívnejšie ako kedykoľvek predtým. Vo svetle vývoja spoločnosti čoraz výraznejšie vystupuje do popredia výchovné poslanie školy. Dokonca v poslednom období sa v našich kruhoch čoraz viac hovorí aj o potrebe formovať rodičov, jednak v oblasti výchovy detí, ale tiež v oblasti bezpečného ukotvenia vnútorného života rodiny.

Vízia piaristických škôl vychádza práve z týchto predpokladov. Chce spraviť z našich škôl miesto, kde sa celá komunita bude zjednocovať v spoločnom kráčaní za Kristom.

Spôsobov, akými možno dnes prežiť život, sa núka množstvo, a ako kňaz so skúsenosťou viem, že nejedna cesta, ktorá sa javí byť správna, končí stroskotaním.

Hlásaním právd evanjelia chceme premieňať ľudské životy a v konečnom dôsledku aj celú spoločnosť.

▪ **Čo je „heslom“ tejto vízie?**

Heslom Vízie piaristických škôl je, aby každý z nás objavil svoje jedinečné povolanie, aby vykročil na cestu rastu a dozrievania a aby prinášal bohaté ovocie sebe, svojim blízkym a celej spoločnosti.

▪ **Predstavte nám, prosím, hlavné tézy a výstupy práce projektového tímu, ktorý od septembra 2019 pracuje na „premene“ piaristických škôl.**

Rehoľa piaristov na Slovensku je najväčším rehoľným školským zriaďovateľom. Na začiatok je potrebné povedať, že ak má byť hľadanie vízie takého veľkého organizmu svedomité, tak si vyžaduje veľa času a zodpovedný dialóg.

Hlavnými tézami projektu zmeny piaristických škôl je zameranie sa na jedinečnosť jednotlivca a jeho poslanie v spoločnosti. Individuálny prístup k jednotlivcovi je sám osebe silne „kalazanský“.

▪ **Čo má byť dnes obsahom vzdelávania na našich školách tak, aby sme dokázali obhájiť zmysluplnosť stoviek hodín strávených v škole? Ako dnes predat' živú vieru nastupujúcim generáciám tak, aby sa stala svetlom pre ich kráčanie?**

Vízia našich škôl sa snaží priniesť odpovede práve na tieto zásadné otázky. Náročné hľadanie spoločnej zhody má svoje prvé výsledky. Po hodinách diskusií sme stanovili základné smerovanie. Okrem objavenia jedinečnosti seba a svojho povolania by naše školy mali byť miestom, kde sa deti učia tvoriť zdravé vzťahy, kde sa zodpovedne pripravujú na svoju misiu v spoločnosti a kde sa stávajú duchovne bohatými.

Hlavnými prioritami pre nasledujúce obdobie je interné vzdelávanie, aktualizácia kurikula a duchovná formácia. Z konkrétnych malých projektov môžem spomenúť Kurzy pre efektívnu komunikáciu a spätnú väzbu, postupné zavádzanie

mentoringových programov, aktualizáciu systému triednictva, ale tiež zavádzanie nových predmetov zameraných na hodnotovú orientáciu a sebarozvoj, či vypracovanie a zavedenie jednotnej duchovnej formácie.

▪ **Na Slovensku existujú tri piaristické školy. V Prievidzi, Trenčíne a v Nitre. Čo vás spája a kde sú, naopak, odlišnosti? Spája nás toho, prirodzene, veľa. Spája nás naše poslanie láskou k mladým slúžiť Bohu. Roky však chýbal školám jednotný rámec, v rámci ktorého by sa spoločne usilovali o spoločné a konkrétne ciele. Sú oblasti, v ktorých sa školám darí vynikať. Trenčianska škola má, napríklad, veľmi pekne vybudovanú komunitu školy, o čom svedčí aj vysoký podiel absolventov v učiteľskom zbore. V prostredí našej školy v Prievidzi je už roky cítiť prínos fraternity a mládežníckych spoločenstiev. V nitrianskej škole oceňujem silný zápal pre inovácie na základnej škole.**

▪ **„Všetci v živote hľadáme poslanie, ktoré nás presahuje. Aj my v reholi sme sa vybrali na cestu premeny našich škôl, aby boli miestom, kde budú žiaci chodiť radi, kde sa im bude pozitívne rozvíjať charakter a naučia sa veci pre**

**Život....," napísali ste vo svojom via-
nočnom príhovore. Ako pretvoríte ško-
lu na takéto miesto?**

Je jednou z našich priorít pomôcť žiakom objaviť svoje silné stránky a nadanie na-
tolko, ako sa to z pozície školy dá. Verí-
me, že naše školy majú byť miestom, kde
žiaci popri získaní všeobecného vzdelania
s radosťou rozvíjajú to, v čom nachádza-
jú zápal a radosť.

Práve zameranosť na silné stránky je nie-
čo, čo je súčasnému slovenskému škol-
stvu vzdialené.

Veľká časť znechutenia detí pramení
práve zo skutočnosti, že v škole trávajú
hodiny získavaním málo relevantných

vedomostí, rozvíjaním práve zručností,
v ktorých nikdy nebudú excelovať.

V našom pláne je zaviesť aj konkrétne
predmety, ktoré budú mať za cieľ rozví-
jať mäkké zručnosti, kritické myslenie,
schopnosť diskutovať a obhájiť svoj ná-
zor. Formácia charakteru a hlásanie práv
viery sú však oblasti, do ktorých nemož-
no človeka natlačiť. Jediné, čo môžeme
dosiahnuť, je sprostredkovať osobné
stretnutia, v ktorých by bol človek Prav-
dou, Dobrom a Krásou pritiahnutý a vo
vnútornom dialógu aj premenený...

Ďakujem za rozhovor! Bea Juričková

Foto: archív autora

*Páter Juraj Ďurnek SchP sa narodil
v roku 1970 v Žiline. Vyštudoval Pri-
rodovedeckú fakultu UPJŠ v Košiciach,
učil biológiu a chémiu na gymnáziu
v Žiline. Na Univerzite Konštantína
Filozofa v Nitre obhájil doktorát z pe-
dagogiky. V roku 1998 nastúpil do no-
viciátu rehole piaristov. Filozofické
a teologické štúdiá absolvoval v Nitre
a v Ríme na Lateránskej univerzite.*

*V Kolégiu piaristov v Prievidzi pôsobil
páter Juraj od júla 2006. Zastával pozí-
cie riaditeľa Piaristickej spojenej školy
Františka Hanáka, rektora piaristicke-
ho kostola a rektora kolégia piaristov.*

*V roku 2015 bol zvolený za provinciála
Rehole piaristov na Slovensku a odišiel
do Nitry. V roku 2019 bol do tejto funk-
cie zvolený opäť a vrátil sa do Prie-
vidze. Okrem toho vedie Spoločenstvo
Piar v Prievidzi a animátorskú školu -
Godzone school.*

Foto: Štefan Kollár

Premena

„Ježiš vzal so sebou Petra, Jakuba a jeho brata Jána a vyviedol ich na vysoký vrch do samoty. Tam sa pred nimi premenil: tvár mu zažiarila sťa slnko a odev mu zbelel ako svetlo.“ (Mt 17,1)

Vitajte na ceste! Na ceste, ktorou spoločne s Kristom kráčame obdobím pôstu. A kam to vlastne kráčame? Mohli by sme sa preniesť do Ježišovej doby a v zástupe s učeníkmi kráčať do Jeruzalema, aby sme sa cez Golgotu priblížili k jeho vzkrieseniu. Môžeme zblízka sledovať, ako Ježiš postupne pripravuje učeníkov na to, čo ho v Jeruzaleme čaká. Počúvajte teda jeho slová a spoločne zažime to, čoho svedkom boli traja z nich.

Výstup

Všetci veľmi dobre vieme, čo je to utrpenie. Preto sa nemôžeme čudovať Petrovi, že ho od neho odhovára. Byť však medzi učeníkmi, netušili by sme, čo znamená vstať z mŕtvych. Preto si učenici nevedia predstaviť Mesiáša, ktorý napokon zomrie. Čakajú od neho úplný opak - že prekoná utrpenie a smrť, že od nich ľudí oslobodí, nasýti hladných, uzdraví chorých, zmení život zlých, uplatní tú moc, ktorá sa prejavovala počas jeho verejného pôsobenia. On nás veľmi dobre pozná a vychádza nášmu pohľadu v ústrety, aby sme si osvojili ten jeho. Aj keď je Boh všade, človek potrebuje najskôr vystúpiť z hluku a zaujatosti vonkajšími vecami, aby si uvedomil jeho prítomnosť. Vrch ponúka nadhľad a výstup naň znamená cieľavedomé rozhodnutie a námahu. Napokon, všetky dôležité udalosti sa odohrávali na vrcholoch ako Sinaj, Horeb, Morja a nakoniec Golgota. Na vrchu Boh Mojžišovi zjavil svoje meno, dal mu Desatoro a aj Abrahám išiel obetovať svojho syna Izáka na vrch.

Premenenie

Ježiš vzal Petra, Jakuba a Jána a len ich vyviedol na vysoký vrch. S touto trojicou sa opäť stretne na Olivovej hore v okamihu Ježišovej krajnej úzkosti, ktorá je akoby protipólom premenenia. Premenenie je udalosťou modlitby; stáva sa viditeľným to, čo sa odohráva pri Ježišovom rozhovore s Otcom, to, čo sa

pokúsil vyjadriť Peter pri svojom vyznaní. Tu sa stáva zjavnou aj podobnosť s Mojžišom i odlišnosť od neho. Mojžiš nevedel, že mu žiari tvár, zatiaľ čo Ježiš žiari zo svojho vnútra, ale aj sám je svetlom. Jeho biely odev svetla zároveň hovorí aj o našej budúcnosti - ako sa spomína v Jánovej Apokalypse, kde biele rúcha budú nosiť vykúpení; no biele sú preto, lebo si ich vyperú v Baránkovej krvi.

Mojžiš, Eliáš a tri stánky

V tomto momente sa objavujú Mojžiš a Eliáš. Témou ich rozhovoru je kríž poňatý ako Ježišov exodus, ktorého miestom mal byť Jeruzalem. Sú svedkami utrpenia a s Premeneným sa rozprávajú o tom, čo hlásali už na zemi, o Ježišovom utrpení. Avšak toto utrpenie prináša spásu a zmení sa na svetlo, slobodu a radosť.

Materiálnu predstavu udalosti završuje Peter, keď navrhne postaviť tri stánky. Určite nemyslel na nejaké stanovanie, ale túžil predĺžiť túto príjemnú chvíľu. Zákon bol daný skrze Mojžiša, je to prvý Boží stan medzi ľuďmi. Prorockto, ktoré sa začalo Eliášom, predstavuje druhý Boží stan medzi ľuďmi. Ježišovo telo je definitívny Boží stan medzi nami.

Toto je môj milovaný Syn...

Spomínate si? Obdobná veta zaznela už v januári pri krste. Tentokrát však pridáva čosi navyše: Počúvajte ho! Sám Ježiš sa stáva Slovom Božieho zjavenia. Jasnejšie

a mocnejšie to evanjeliá ani nemôžu opísať: Ježiš je samotná Tóra.

Zjavenie sa tým končí, jeho najhlbší zmysel je zahrnutý v tomto jednom výroku. Učeníci musia s Ježišom opäť zostúpiť a stále sa učiť: Počúvajte ho. Počúvanie Božieho Slova je prijímanie semena, ktoré v nás postupne rastie a prináša ovocie podľa svojho druhu.

A čo prítomnosť Božieho Slova, teda Biblie, v našich príbytkoch? Kde ju máme odloženú? Nemali by sme ju umiestniť na nejaké významné miesto a občas z nej slávnostne čítať - najlepšie v kruhu rodiny či spoločenstva? Udržiavať vedomie, že je to Kniha kníh, z ktorej hovorí Boh, je výchovné pre deti i dospelých.

Zostup

Čo sa to vlastne na vrchu stalo? Pre koho toto premenenie vlastne bolo? Povedzme, že najmä pre apoštolov, a teda aj pre nás. Je totiž veľmi dôležité v ťaživých momentoch života vidieť na konci tunela svetlo. Ježiš hovoril apoštolom o svojom utrpení a boli tým zmätení. Dal im teda zažiť predchuť svojej slávy.

Pre evanjelistu však spočíva Ježišova skúsenosť na vrchu v niečom inom. V tom, ako ho jeho vlastný Otec, obrazne povedané, potľapkal po pleci a povedal mu: „Odvalu! Nevzdávaj sa. To, čo robíš, má zmysel. Pokračuj v začatej ceste! Som na teba hrdý.” S Otcom po boku sa nemusel báť ničoho. Z hory teda odchádzal povzbudený a občerstvený viac Ježiš než jeho apoštoli.

Ako zakúsiť vnútornú premenu?

Predovšetkým čítať evanjelium a podľa neho postupne z kroka na krok meniť svoje postoje. Raz odpustiť ako on, raz dať almužnu chudobnému ako on, raz sa zastat' nevinného. Keď sa v stíšení necháme preniknúť Kristovou láskou, tá potom prežiarí všetky gestá, slová, rozhodnutia. A čo konkrétne možno spraviť počas tohto

pôstneho týždňa? Napríklad porozmýšľať, čo by mohlo byť mojou horou Tábor a skutočne sa na ňu vydať. Vybrať si kaplnku v lese, kríž v poli, vrch alebo kláštor a urobiť si tam osobnú púť. Skutočne vykročiť z lavíny každodennosti, podstúpiť určitú námahu výstupu a dopriať si čas spočinúť na tomto mieste.

Či zakúsime niečo z udalosti premenenia, to závisí od Boha; či si vytvoríme podmienky, aby sme ich mohli zachytiť, to závisí aj od nás.

Miroslav Turanský

Bibliografia:

M.Gavenda: V sile Slova, DON BOSCO, 2014

Benedikt XVI: Ježiš Nazaretský, Dobrá kniha Trnava, 2007

Komentár k Novému Zákonu - Marek, Dobrá kniha Trnava 2013

Premena

**Ked' prišla plnosť času,
Boh poslal svojho Syna, našu spásu.**

**Nech je dnes plnosť času,
už Božie deti spoznávajú spásu.**

**Posielaš svojho Syna maličkým,
že sú v kráľovstve prví,
povie im,
učte sa od nich veľkí,
povie nám,
ustarosteným ženám.**

**Boh sa narodil zo ženy
v tele
Boh sa narodí zo ženy
v Duchu
odetý v chválovom rúchu
tajomstvo premeny,
Boh narodí sa v Duchu
zo Ženy.**

Margaréta Lúčna

„Život je neustála zmena. Vyšlo vám v ňom vždy všetko podľa predstáv?“

- **Julka:** „Chceli sme vlastné bývanie, no Božia vôľa bola iná.“
- **Jolanka:** „Mysleli sme si s manželom, že si spoločne budeme užívať starobu, ale Pán si ho už povolal k sebe.“
- **Betka:** „Stalo sa mi už viackrát v živote, že som sa pobalila na rôzne cesty, no ráno pred odchodom mi bolo tak zle, že som nedokázala opustiť byt. Zostala mi len posteľ a modlitby za tých, s ktorými som mala ísť.“
- **Paula:** „Vzťah so súrodencami. Správajú sa ku mne zle, rodičia nás tak nevychovali. Rodičov som doopatrovala, súrodenci sa poženili a švagrinám som dobrá len ako predmet kritizovania. Zostal mi iba Pán Ježiš a Sedembolestná Matka.“
- **Lýdia:** „Nerátala som s tým, že budeme na staré kolená takí chorí. Pri živote ma drží viera a rodina.“
- **Libuša:** „Pri deťoch mi všetko vyšlo. Pomáhajú druhým, aj starším ľuďom. Trápi ich politika.“
- **Eva:** „Nikdy to v živote nevyjde tak, ako si to človek predstavuje. Ale i tak by mal byť spokojný, lebo Pán sa o nás stará, aj keď si to neuvedomujeme.“
- **Ján:** „Bolo toho viac, čo mi nevyšlo, ale viera v Boha a každodenná účasť na svätých omšiach mi pomohla. Žijem rád a stále ďakujem. Som radostný.“
- **Klaudia:** „Na polročnom vysvedčení som mala päťku zo slovenčiny. Ale potom sa mi i tak podarilo dostať na strednú školu, takže to mi vyšlo.“
- **Lubomíra:** „Keď som mala šesť rokov, túžila som sa stať najskôr mamou a potom učiteľkou. Postupne sa mi to všetko s Božou pomocou splnilo.“
- **Irenka:** „Svoje manželstvo som si predstavovala inak, mala som o ňom ideály. Myslela som si, že sa to zmení a aj sa zmenilo - ale nie podľa mojich predstáv. Podľa Božích. Obrátila som sa a deti nám Boh tiež požehnáva. Ďakujem mu za jeho lásku.“
- **Antónia:** „Bola by som rada, keby sa zmenilo správanie mojich detí. Mám ich rada, ale správajú sa ku mne tak, ako keby ani nedomysleli dôsledky toho, čo robia.“
- **Anna:** „Manžel mi zomrel, zostala som sama s troma deťmi. Ďakujem Bohu, že som ich odchovala - ale bolí ma, že do kostola nechodia. Denne za nich počas svätej omše prosím na kolenách a verím, že Pán ma vypočuje.“
- **Marián:** „Nič mi nevychádza, život som si predstavoval inak. Ale našiel som si lepšie zamestnanie, takže možno mi Boh ozaj trochu pomáha.“
- **Rita:** „Vysoká škola mi prvýkrát nevyšla podľa predstáv. Ale na druhýkrát som ju už s Božou pomocou zdolala.“
- **Martin:** „Žijem ešte dosť krátko na to, aby som hodnotil. Pán Boh mi požehnal manželku, to mi vyšlo a ja mu za to ďakujem.“
- **Tonka:** „Sklamaním pre mňa bolo, keď som skončila vysokoškolské štúdium a prišla som do praxe. Myslela som si, že si ma budú vážiť, ale spoločnosť si neváži vzdelaných a pracovitých ľudí. Dostala som tým od života riadnu facku.“

Za odpovede ďakuje Anna Gálová.

Chlieb náš každodenný daj nám dnes

A opäť pokračujeme v modlitbe Otče náš. Doteraz sme sa modlili za to, aby sme dokázali plniť Božiu vôľu a vyzdvihovali sme Boha. Teraz sa zameriavame už na seba: „Chlieb náš každodenný daj nám dnes.“ Pri týchto slovách myslíme aj na druhých, nie len na seba - daj nám, nie len daj mne. Nebeský Otec je otcom nás všetkých a my sme bratia a sestry, ktorí si majú navzájom pomáhať a modliť sa za seba.

Chlieb je symbolom jednoty a zároveň práce ľudí. Výroba chleba má dlhý proces. Najprv sa musia zasiať zrná, ktoré vyrastú, potom sa pozbierajú, pomelú, zamiesi sa cesto, vykysne, upečie sa chlieb a potom sa chlieb rozdá.

Je to aj symbol Ježiša, ktorý sa necháva rozdávať všetkým v eucharistickom chlebe; ktorý sa pri každej svätej omši nechá rozdať a roztrhať z lásky k nám - pretože veľa ľudí je hladných fyzicky, no oveľa viac ľudí hladuje duchovne. Ježiš je ten, kto nás dokáže nasýtiť a ukazuje nám aj, ako - tak, že sa naučíme rozdávať z lásky k druhým.

Náš život musí prejsť mnohými fázami, problémami, no pri tom všetkom nemáme zabúdať na Krista a spájať sa s ním.

Modlime sa i pracujme

Aj ľudia navzájom sa majú spoločne zjed-

nocovať na ceste za Kristom, nesnažiť sa spraviť všetko iba sami. Jeden múdry človek raz povedal: „Do pekla ideme jednotlivci, každý sám, ale do neba ideme ako spoločenstvo.“ Aj táto časť modlitby nás má donútiť zamyslieť sa nad tým, či myslím na druhých, alebo iba na seba; či sa starám o tých, čo hladujú fyzicky, ale aj duchovne.

Svätému Ignácovi z Loyoly sa pripisuje výrok: „Modlite sa tak, ako by všetko záviselo od Boha, a pracujte tak, ako by všetko záviselo od vás.“ Máme dávať do práce všetku silu a ďakovať za Božie požehnanie, ktoré často, aj keď si to niekedy neuvedomujeme, dostávame.

Čo je pre nás dôležité

Práve táto časť úzko súvisí aj s pristupovaním k sviatosti Eucharistie. Každý deň sa môžeme nechať nasýtiť Kristom, no namiesto toho dávame často pred Krista všetko ostatné, čo je pre nás dôležitejšie. Otázka znie: „Čo je pre mňa dôležitejšie ako Kristus?“ Ak človek svoj duchovný hlad nenasýti Kristom, dostávajú sa na jeho miesto iné duchovné veci, ktoré nie sú zdravé - liečitelia, horoskopy, veštenie, červená šnúrka... A to všetko je hriech, choroba duše, ktorá nás ešte viac vzdľu-je od Kristovej prítomnosti.

Kristus však prišiel, aby nás nasýtil; obetoval sa z lásky k nám. Je len na nás, či sa rozhodneme za ním prísť, alebo nie. Nebojme sa nechať nasýtiť Kristom, aby sme neboli hladní nielen hmotne, ale aj (a to hlavne) duchovne.

Dominik Kučera

Ahoj, kamaráti!

Marec je mesiac kníh. Radi čítate? Ja sa priznám, že ani veľmi nie... Pretože vždy pri čítaní zaspím, aj keď je kniha akákoľvek zaujímavá!

No čítať je veľmi dôležité, aby ste si utvorili lepšiu rozhl'ad či zlepšili slovnú zásobu. A ak ešte čítate aj niečo prospešné, obohatí, ba až premení to vaše zmýšľanie.

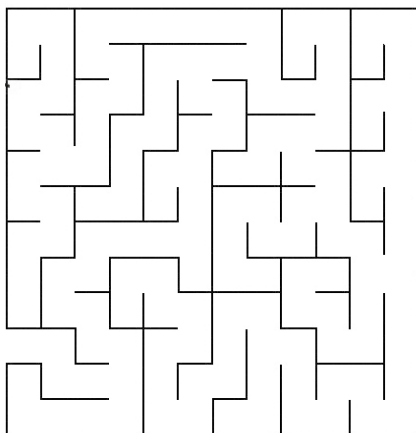
Vezmime si napríklad takú Bibliu. Čítanie Svätého písma premieňa naše srdcia na srdcia podobné Ježišovmu. Vyskúšajte to a uvidíte, že sa vaše srdiečko bude meniť ešte k lepšiemu.

Môžeme si to dať aj taký záväzok k pôstu, že si každý deň prečítame kúsok zo Svätého písma. Napríklad nebudeme venovať 30 minút len televízii, ale 10 minút z toho uberíme (vzdáme sa ich) a pôjdeme si prečítať Sväté písmo.

Čo vy na to? Idem do toho spolu s vami! Tak veľa trpezlivosti, moji milí!

A nezabudnite stále ľúbiť – pretože láska premieňa svet!

Pomôž deťom nájsť cestu k Svätému písmu:

PS:

8. marca je Medzinárodný deň žien, takže potešíme všetky ženy – malé i veľké.

19. marca je sviatok sv. Jozefa, pestúna Pána Ježiša a manžela Panny Márie. Nezabudnite sa k nemu pomodliť! Je patrónom ockov aj robotníkov a jeho príhovor u Pána Ježiša je mocný.

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

Sviatosť pokoja

*Recenzia knihy od Jána Knapíka Milosrdenstvu v ústrety
alebo Ako to vyzerá z druhej strany spovednej mriežky*

Milosrdenstvu v ústrety kráča každý z nás - vždy, keď stlačíme kľučku na spovednici. Naše úprimné vyznanie vín, ľútosť nad nimi a následné prijatie odpustenia od Boha skrze kňaza prináša ovocie, ktoré chuti každému. Je ním pokoj duše. Niečo, čo sa nedá nikde kúpiť a ničím zaplatiť. Dar, ktorý je ozdobou šťastných ľudí, rodín, spoločností. Dar, ktorý môže zmeniť celý náš život, ak sa ho naučíme prijímať pravidelne.

Keď sa dieťa previní a nedá sa to ukryť, plné strachu ide za rodičom, aby prosilo o odpustenie. Často si pritom všeličo povymýšľa, len aby nemuselo priznať pravdu takú, aká naozaj je. Zahanbenie, ktoré so sebou prináša vyznanie viny, poznáme veľmi dobre všetci. Deti rovnako ako dospelí - a tiež všetci spovedajúci sa ľudia. Je naozaj podobné zahanbeniu dieťaťa, ktoré ono samo musí prekonať, ak sa chce priblížiť naspäť k svojim rodičom. Boh je tiež rodič. Je náš Otec, ktorý svojim deťom, Božím deťom, vďaka svojmu Synovi odpúšťa. Často zažíva so svojimi deťmi aj takéto situácie, ktoré nám autor v knihe ponúka na základe vlastných skúseností spovedníka:

Na kus reči: „Na spovedi som bola iba nedávno a nemám žiadne hriechy, ale videla som, že tu nikoho nemáte, tak som prišla.“

„Niekoľko“ spáchal hriech: „Človek sa poháda, človek ponadáva, dakedy človek aj pokradne.“ Iný variant môže byť: „Popilo sa dosť veľa. Dačo sa aj pokradlo. Nie vždy sa dodržiavajú dopravné predpisy.“

„Čiarka ale“: „Súdím sa so susedom, ale to je jeho vina, lebo jablká z jeho stromu padajú do mojej záhrady.“

Arcihriešnik: „Porušil som všetky prikázania, ktoré existujú.“ A ticho. Už nena-

sleduje nič. Tak teda nech sa páči: „Uved'te, prosím, aspoň približné počty vražd, lúpeží a ťažkých prečinov.“

Numerológ: „Prehrešil som sa proti štvrtému, šiestemu a siedmemu prikázaniu.“ Alebo kratšie: „Šestka a sedmička.“ Keď sa to stalo prvý raz, šokovalo ma to. „On si ma pomýlil so zubárom!“

Sviatosť zmierenia je stretnutím sa človeka, kňaza a Boha.

Kňaz má privilégium sprostredkovať Božie odpustenie človeku. Kniha od Jána Knapíka má snahu priblížiť nám pohľad skúseného kňaza na sviatosť zmierenia spôsobom, akým sme sa na ňu ešte nikdy nepozerali. Pri jej čítaní sa určite veľa nasmejete a možno sa v niektorých situáciách aj sami v krátkych príbehoch nájdete.

Knihu by som odporučila predovšetkým ľuďom s predsudkami voči sviatosti zmierenia, ale tiež tým, ktorí sa na sviatosť zmierenia nezvyknú obzvlášť pripravovať (namiesto spovedného zrkadla) a tým, čo si rokmi vypestovali schémy a škrupule a spovedajú sa zle, hoci o tom ani nevedia.

A napokon, úprimne. Kto z nás si môže byť istý, že sa spovedá naozaj dobre?

Text: Elena Blašková

Foto: www.zachej.sk

... tri otázky pre Jána Knapíka, autora knihy *Milosrdenstvu v ústrety*

Ján Knapík je kňazom od roku 1997. Založil Univerzitné pastoračné centrum Dr. Štefana Héseka v Prešove, v súčasnosti pôsobí v Univerzitnom pastoračnom centre sv. Košických mučeníkov v Košiciach. Zároveň vyučuje na Teologickej fakulte Katolíckej univerzity v Košiciach. Poznať ho môžete i z televíznych obrazoviek ako moderátora a dramaturga TV LUX. V roku 2018 mu vyšla kniha *Milosrdenstvu v ústrety alebo Ako to vyzerá z druhej strany spovednej mriežky*. Práve o nej sme sa s ním rozhodli porozprávať.

1

O sviatosti zmierenia už toho bolo napísaného veľa. Prečo ste sa i vy rozhodli venovať práve tejto téme?

Áno, to je pravda, že napísaného bolo toho veľa, ale nestretol som sa s tým, že by to bolo písané z pohľadu kňaza, ktorý túto sviatosť vysluhuje. Obyčajne sú to texty, ktoré vysvetľujú históriu či dôležitosť spovede, dávajú rady, ako sa spovedať, ale ja som chcel, aby čitateľ nahliadol aj do kňazovho sveta, jeho pocitov, aby ľahšie prijal skutočnosť, že aj kňaz je obyčajný človek, ktorý vysluhuje neobyčajnú sviatosť. A potom, takmer vždy sú to veľmi vážne texty, ale myslím si, že aj o sviatosti zmierenia sa dá hovoriť s úsmevom a radostne. Nakoniec, veď táto sviatosť prináša radosť.

2

Čím je vaša kniha výnimočná v porovnaní s tými ostatnými?

Okrem zvoleného prístupu, o ktorom som už hovoril, sú to ilustrácie Petra Sedláka. Nie je to naša prvá spoločná kniha a verím, že ani posledná. Jeho kresby sú láskavé, humorné, ale hlavne dávajú textu iný výraz, posúvajú ho do ďalších dimenzií, ktoré slovo nemá ako vyjadriť. Vždy, keď mu dám nejaký text, aby k nemu niečo nakreslil, som veľmi nedočkavý, kedy už niečo ukáže, pretože jeho schopnosť reagovať na slovo kresbou je mimoriadna.

3

Čoraz viac počúvame o nespovedaní sa v niektorých častiach západnej Európy, ktorému, žiaľ, podliehajú i samotní kňazi. Mnohí z nich už považujú sviatosť zmierenia za prežitok a ani oni sami ju nevyhľadávajú. Čo znamená sviatosť zmierenia pre vás osobne?

Táto sviatosť je najťažšia zo všetkých, ale prináša najviac radosti. Aj mne, keď sa spovedám; aj penitentom, ktorí prichádzajú, aby ich Pán očistil. Je to škoda, že ju prestávame prijímať, pretože nevyznané a neodpustené hriechy sú cesty, po ktorých do nášho života vstupuje veľmi ľahko Zlo. Výsledok takéhoto životného štýlu môžeme vidieť v našich rodinách, v celej spoločnosti. Naopak, všetko, čo predložíme pred milosrdnú Božiu tvár, je ožiarené jeho svetlom a diabol nad tým stráca moc. Viem, že sú ľudia, ktorí pre určité prekážky nemôžu prijímať túto sviatosť, ale môžu konať skutky pokánia, modliť, žiť svoj život ako obeť a službu... A to všetko sú prostriedky, ktoré im môžu priniesť Božie odpustenie. Boh nie je odkázaný len na sviatosti, jeho pole pôsobnosti, ale hlavne milosrdenstvo, je podstatne širšie.

Ďakujem za rozhovor! Petra Humajová

Foto: archív autora

Svojich priateľov som si začala vážiť viac

Mala som 20 rokov a myslela som si, že všetko v mojom živote ide tak, ako má. Začala som študovať na vysokej škole, našla som si partiu, do ktorej som zapadla a vďaka ktorej môj duchovný život a vzťah s Bohom napredoval. Cítila som sa naplnená ako nikdy predtým. Znie to ako dokonalý a bezstarostný život, však?

Rana

V jedno ráno som sa dozvedela, že mi zomrela najlepšia kamarátka. Nikdy predtým som takú blízku osobu nestratila a nevedela som, čo to so mnou spraví. Začali ma trápiť otázky typu: „Prečo sa to stalo? Kto za to môže?“ A hlavne: „Prečo to Boh dopustil?“

A tak som našla svojho vinníka - Boha. Môj hnev naňho silnel a začala som pochybovať o všetkom, čomu ma doteraz cirkev učila a čomu som verila. Nepomáhali ani vlúdne slová od kamarátov či kňaza. Moje pochybovanie bolo silné a trvalo skoro rok.

Aj v tme svieti svetlo

Po roku od tejto udalosti som bola v Ríme, kde som po jednom rozhovore s kňazom nadobudla túžbu sa môjho trápenia vzdať a nájsť stratenú radosť. A stačilo tak málo - celé to odovzdať Bohu!

Počas toho roka som v modlitbách naňho často kričala, vyčítala som mu rôzne veci, ale aj napriek tomu tu bol stále pre mňa, odpustil mi a celé to uzdravil.

A v čom nastala premena?

Toto moje obdobie malo veľa odtienkov, pri ktorých by sa dalo pristaviť, ale poukážem hlavne na jeden z nich. Nikdy som nemala veľa kamarátov a s odstupom času viem, že som si ich ani nikdy poriadne nevážila. Boh použil tento smutný zážitok na to, aby zmenil moje zmýšľanie o nich.

Teraz som Bohu vďačná za ľudí, ktorých mám okolo seba, za chvíle, ktoré s nimi môžem tráviť. Robia ma šťastnou v maličkostiach, o ktorých ani sami často nevedia.

Možno máme ťažké dni, prežívame ťažké situácie a ťažko sa niečoho vzdávame, ale Boh nikdy neberie bez toho, aby nám neponúkol niečo oveľa lepšie.

Dominika

Každá zmena môže byť dobrá

Najčastejšie sa stretávame s nepokojnosťou vo svojom živote vtedy, keď sa nám niečo nepodarí, alebo sme už tak veľmi unavení zo všetkého, že jednoducho potrebujeme zmenu. Máme dve možnosti, buď s tým začneme čosi robiť, alebo budeme v začarovanom kruhu nespokojnosti. Každá zmena je dobrá, pokiaľ ma pozitívny vplyv na nás. A práve Tibor s Mariánom sa pokúšali zmeniť to, čo v ich živote nebolo najlepšie.

Bratia Tibor (58) a Marián (60) v minulosti bývali v Prievidzi na sídlisku v paneláku. Majú ešte dvoch súrodencov. Ich otec pracoval ako baník, ale nebol im dobrým príkladom. Zvykol si vypiť a aj bil ich mamu. Mama pracovala v čistiarni. O detstve sa bratia nezmieňovali. Obaja študovali na poľnohospodárskom učilišti.

Keď mal Tibor 17 rokov, stal sa otcom dvojčiek. S mamou deti nežil. O desať rokov neskôr sa oženil a s manželkou majú tri deti. V tom čase žili v Čechách. Keď sa Tibor rozviedol, prišiel bývať na Slovensko. O deťoch už viac nič nespomenul, zrejme je to pre neho bolestivá a citlivá téma. Niekedy je veľmi ťažké rozprávať o minulosti a vracat' sa k ranám, ktoré nie sú zahojené.

Marián nemá deti a ani sa neoženil. Žil s priateľkou a staral sa o jej tri deti, ktoré aj vychoval.

Obaja bratia sa pod ťarchou životných situácií ocitli na ulici. Chodili na obed do charity a počas chladných nocí ob-

čas v charite aj prespali. Dostali šancu na nový začiatok, i keď sú takmer v dôchodkovom veku. Chceli zmeniť život a postupne sa postaviť na vlastné nohy.

Pred viac ako mesiacom využili možnosť a šli do zariadenia v Kláštore pod Znievom, kde mohli bývať, prestravovať sa a aj pracovať. Napokon šancu na nový život prijal len Tibor. Marián na druhý deň odišiel a do dnešného dňa sa potuluje po uliciach Prievidze.

Veľakrát naša premena závisí od skutočnosti, či ju naozaj chceme. Začína sa v srdci a pokračuje vytrvalosťou v konaní. Aj my máme možnosť sa inšpirovať zmenou. Práve v tomto pôstnom období máme na to mnoho príležitostí. Môžeme sa zrieknuť niečoho, čo nás v každodennom živote spútava, ako napríklad nadmerné sledovanie televízie, internet, prejedanie sa, alkohol... Aj takouto zmenou sa môžeme viac priblížiť k Ježišovi!

Dagmara Pavlove

Svätoblažeské požehnanie

3. februára 2020

„Viete, aj som na tom požehnaní bola, ale nepomohlo. To hrdlo ma bolelo viac ako predtým,“ povedala mi vlni istá farnička v Prievidzi.

Naozaj, dnes je ten deň, keď veriaci v katolíckych kostoloch prijímajú požehnanie sv. Blažej. Tradícia sa vyvinula z legendy, ktorá hovorí, ako istá vdova priniesla k biskupovi Blažejovi svoje dieťa, ktorému sa zasekla v hrdle rybia kosť. Biskup sa vrúcne modlil, dieťa požehnal a chlapec sa uzdravil.

Nešlo teda o chorobu z nachladnutia, angínu či chrípku, ktoré v tomto čase prirodzene trápia mnohých z nás. Ani samotný formulár požehnania o týchto chorobách nehovorí. Kňaz v ňom prosí za veriacich, aby ich na príhovor sv. Blažej Pán chránil od každého zla a posilnil, aby v zdraví tela a duše plnili svoje poslanie a dosiahli spásu.

Výčitka však hovorí o magickom chápaní viery a náboženských úkonov. Keď presne urobím toto a pomodlím sa toto, Boh mi dá toto. Tento pohľad, žiaľ, často podporujeme i my, kazatelia. Je to však naivná a Boha i kresťanstvo dehonestujúca predstava. Zníženie Boha na obchodníka či predajný automat. A nášho vzťahu k nemu na účtovnícky postoj má dať - dal.

Inak, to čo nepomohlo v prvom priblížení pri hrdle, nakoniec mohlo u danej farničky pomôcť v chápaní a prežívaní svojej viery. A nielen u nej.

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.sk

Koneční vít'azi

10. februára 2020

„Bitku vyhrávajú unavení vojaci.“ Toto konštatovanie poľského spisovateľa Henryka Sienkiewicza som si znovu pripomenul v súvislosti s pripravovanými voľbami.

Kamarát mi totiž v piatok povedal: „Už ma to nebaví. Všade len tie tváre politikov, heslá, propaganda, lži, ale najmä ohováranie a osočovanie tých druhých.“

„A vieš, koho budeš voliť?“ pýtam sa ho.

„Vôbec nie! Som z toho všetkého úplne dezorientovaný, už neverím nikomu.“

„Si z toho jednoducho mediálne a spoločensky unavený. Aj z celej demokracie, ktorá to umožňuje,“ hovorím o jeho stave.

Prikývol a pokračoval: „Voľakedy to bolo ľahšie. Museli sme ísť voliť, museli sme voliť komunistov a bolo nám jasné, že nič nezmeníme. Teraz mi tu mnohí nahovárajú, že veci môžeme zmeniť, ale ja tomu už neverím.“

Asi nie je jediný. A mnohí, najmä tí, ktorí nechcú nič meniť, sa na to spoliehajú. Pričom tiež vedia, že bitku vyhrávajú unavení vojaci. A oni nimi sú. Ale myslia si, že sa vydržia biť dlhšie a razantnejšie ako ich protivníci.

Osobne si však myslím, že pre náš národ i krajinu by bolo lepšie, keby o osude tejto bitky nerozhodli unavení politici, ale unavení voliči. Keby sa, keby sme sa, nedali znechutiť a okrem propagandy si preštudovali i volebné programy a najmä to, čo tu kto robil doteraz. A nakoniec možno unavení, ale informovaní, sa pokúsili niečo zmeniť.

Murgaš

17. februára 2020

Nie je to síce okrúhle výročie, ale mne vždy blízke. K Jozefovi Murgašovi, ktorý sa v tento deň v roku 1864 narodil v Tajove, ma totiž viaže veľmi veľa.

Najprv storočnica v zmysle príchodu na svet. Potom blízkosť územia, priestor Zvolenskej župy. Aj keď som sa narodil a detstvo strávil trochu južnejšie, v „starom“ Zvolene. Do tretice kňazská služba, ktorú sme obidvaja začínali v „Novozvolenskej“, čiže Banskobystrickej diecéze. V umení, najmä malbe by som síce svoj talent dal na jednu stotinu z jeho a podobne v technickej vynaliezavosti. Ale v mediálnej činnosti sme si opäť podobní. Začiatkom minulého storočia založil duchovný týždenník Katolík a ilustrovaný humoristický časopis Šašek, do ktorých aktívne prispieval.

Aká škoda, že nemáme jeho hlas z „Ton-systému“, ktorým v roku 1905 ako prvý na svete preniesol zvuk len vzduchom, bez drôtu. De facto tým podnietil vznik rádia, rozhlasu, ktorý aj teraz počúvate. Tak to určil súd v New Yorku, ktorý v januári 1916 uznal, že tí, ktorí sa neskôr pasovali za zakladateľov rádiového signálu, Marconi a Fesseden, len čerpali z Murgašovho objavu.

Verím, že dnes by toto médium, ako aj iné nové médiá, rád používal. Že by cez ne rád slúžil svojmu slovenskému národu, ktorý tak miloval, i Kristovi, ktorého evanjelium celý život hlásal. A keďže tu už nie je, chcem v tomto jeho úsilí aspoň trochu pokračovať.

Zamyslenie na dnešný deň **rtv:** vysiela každý pondelok 5:10 hod.

Mat' - dat'

24. februára 2020

V časoch, keď bol ešte Sovietsky zväz náš brat, sme hovorili, že slovo brat je od slova brat'. Pred týždňom som bol na oslave 80. narodenín dámy, ktorá tam mala 3 dcéry s rodinami, teda aj 11 vnučiek a 5 pravnúčat. Tak som sa zamyslel, od čoho je slovo mama. Pravdepodobne od máme. Jedna vnučka mi totiž hovorila, že v nej všetci mali mamu. Je radosť, keď máme mamu.

Oslovilo ma však aj iné, archaické pomenovanie matky. Mat'. To je blízke slovu dat'. Ved' žena sa stáva mamou, keď dá život svojmu dieťaťu. Nie je to však len telesná záležitosť. Ona mu dá, ba vlastne celý život dáva, aj svoju lásku. Rozmieňa ju na drobné pri príprave stravy, oblečenia, pomôcok do školy či iných vecí. Neraz sa zrieka toho, čo by mohla mať pre seba, len aby mali deti. A dáva im aj svoj čas, čo je jedna z najdôležitejších veličín, aké máme. A ak dozreje, dáva im aj slobodu, aby viedli svoj život, ktorý nemusí byť podľa jej predstáv. A k tomu všetkému dáva svoje slovo, ktoré poteší, povzbudí a niekedy aj pokarhá. Ale len preto, že je vyslovené z lásky.

Slovo dieťa sa mi zas spája so slovom vd'aka. Na onej oslave som ju od detí skutočne cítil. A súčasne som si uvedomil, ako sa tá vd'aka môže najlepšie prejavovať. Keď deti budú brat' vážne usmerňujúce slovo svojej mamy. Ved' toto brat' je najlepší vd'ak pre každú mat'.

Riziká transformácie baníckych regiónov

Súčasná „doba rýchlych zmien“ si podľa vedcov vyžaduje aj nový typ osobnosti, ktorý sa v nej vie presadiť. Takáto osobnosť musí: poznať samu seba, neustále na sebe pracovať a prijímať výzvy, neviazať sa na dlhodobé cesty stability a rozvoja, ale robiť rýchle rozhodnutia analyzujúc aktuálne možnosti. Je to osobnosť, ktorá je schopná neúnavne sa prispôsobovať zmenám, so záujmom ich sledovať, prípadne aj predvídať alebo zavádzať. V skutočnosti ide o teoretický model osobnosti pasujúci na moderné charakteristiky doby. Podobná požiadavka na akceptovanie premenlivosti a žitie zmenou sa dnes kladie tiež na život skupín.

Spomedzi územne vyčlenených skupín sa to týka hlavne národov a regiónov, keďže súčasná globalizácia a individualizácia prináša okrem iného oslabovanie alebo zánik tzv. sprostredkujúcich spoločenských štruktúr, čiže inštitúcií a skupín, ktoré premostujú vzťah jednotlivca a štátu, či ešte väčších celkov. V realite regiónu to znamená oslabenie jeho samostatnosti a sebestačnosti a nárast jeho rozmanitých závislostí od iných skupín a inštitúcií, alebo tiež jeho vylúčenie z mnohých spoločenských vzťahov, v ktorých žijú jeho obyvatelia.

V procese transformácie regiónov, ktorá sa najčastejšie vynára ako potreba ekonomickej povahy, je potom dôležitá súčinnosť mnohých úrovní a druhov riadenia. V postsocialistických krajinách, a najmä na Slovensku (snáď v dôsledku toho, že v ČSSR bolo podnikanie úplne zakázané a po revolúcii narážalo malé a stredné podnikanie na veľké prekážky), pretrvávajú snaha žiadať riešenia problémov rôznych úrovní ľudského spolunažívania od „štátu“, t.j. vlády. V prípade transformácie baníckych regiónov sa ukázala byť pomoc a súčinnosť vlády a dokonca nadnárodných inštitúcií nevyhnutná. No podľa skúseností z takýchto transformácií, ktoré zozbierala Svetová banka (Managing Coal Mine Closure. Achieving a Just Transition for All. World Bank Group, November 2018, dostupné na internete), bez ohľadu na to, či sa vlády na transformáciu pripravili a zostavili stratégie alebo nie, spravidla nedokázali dostatočne zmierniť negatívne dopady transformácie.

Svetová banka (ďalej SB) preto v citovanom dokumente predstavuje skúsenosti z transformácií baníckych regiónov v rôznych častiach sveta počas posledného polstoročia. Popri regionálnych špecifikách totiž vykazujú aj v rôznych kombináciách sa opakujúce podobnosti. Zhrňa ich do troch pilierov: 1. politiky a stratégie rozvoja, 2. ľudia a komunity, 3. zem a environmentálna náprava. Zdôrazňuje v nich práve význam včas začatého a systematického riadenia procesu transformácie a načrtáva podstatné požiadavky na toto riadenie, dôležitosť úprimných konzultácií so všetkými zainteresovanými podnikmi a skupinami, spôsob asistovania prepúšťaným pracovníkom, krátkodobú potrebu veľkých finančných zdrojov a nutnosť nezanedbať rekultiváciu pôdy hneď od začiatku.

SB upozorňuje tiež na viaceré riziká, ktoré obyčajne sťažujú možnosť transformovať banícke regióny úspešne a vedú k ich viac či menej dlhodobému úpadku. Takým rizikom je napríklad častá priestorová izolovanosť baníckych regiónov od ekonomických centier štátu, ktoré by ľuďom poskytli alternatívne zamestnanie. V prípade Prievidze by sa mohlo zdať, že blízkosť veľkých miest ako Banská Bystrica, Žilina, Martin, Trenčín, Topoľčany a Nitra je jej výhodou, kým sa nevezmú do úvahy dve okolnosti. Po prvé, že blízkosť v km, žiaľ, neznamená dopravnú dostupnosť (či už kvôli nedobudovanej cestnej a železničnej infraštruktúre, alebo kvôli neexistencii vhodných spojov verejnou dopravou na začiatku a konci

pracovnej smeny). Po druhé, vývoj týchto miest v posledných desaťročiach charakterizoval skôr úpadok ako rozvoj, takže formovanie skutočného ekonomického centra sa sústredilo v rámci Slovenska hlavne na Bratislavu, prípadne Košice.

Získanie práce mimo región je tak výrazne sťažené časovo a hlavne finančne, keďže si vyžaduje dodatočné náklady na vlastnú dopravu autom. Problém zamestnať bývalých zamestnancov baní to zväčšuje aj z toho dôvodu, že medzi rizikami, na ktoré upozornila SB, patria aj ich vysoké nároky na mzdu, pretože sú zvyknutí na výrazne vyšší štandard než bežne ponúkajú dostupné alternatívy zamestnania.

Ďalším rizikom transformácie je to, že banícke regióny sú tzv. mono-priemyselné, t.j. prevažná väčšina zamestnancov v regióne pracuje v baniach a množstve ďalších firiem priamo či nepriamo napojených na bane (SB odporúča v pláne redukovania banského priemyslu myslieť aj na zahrnutie týchto podnikov medzi poberateľov pomoci, na čo sa často zabúda). Podľa údajov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi sú HBP, a.s. s takmer 3000 zamestnancami (v r. 2018) jednoznačne najväčším zamestnávateľom v okrese, pred GeWiss Slovakia, s. r. o. a SaarGummi Slovakia, s. r. o. (oboje okolo 1100 zamestnancov) a dvoma nevýrobnými spoločnosťami Nemocnica s poliklinikou Prievidza a UNIPHARMA - 1. slovenská lekárnická a.s. (obe v kategórii 500 - 999 zamestnancov). Za nimi nasleduje FORTISCHEM a.s. Nováky, na 7. mieste VEGUM a.s. Dolné Vestenice s viac ako 700 zamestnancami. Poradie prvej desiatky najväčších zamestnávateľov uzatvárajú Brose Prievidza, spol. s r. o., SLOVAKTUAL, s.r.o. a ContiTech Vibration Control Slovakia, s. r. o. (všetky v kategórii 500 - 999 zamestnancov).

Takáto štruktúra zamestnávateľov celkom nepotvrdzuje založenie regiónu na jednom druhu priemyslu. Ukazuje však, že stavia na základných druhoch priemyslu, ktoré sa

v regióne vybudovali v druhej polovici 20. storočia, čo je prejavom na jednej strane správneho a logického pokračovania v zdrojoch, ktoré región má, no na druhej strane predstavuje riziko do budúcnosti. Úspešne transformované banícke regióny v zahraničí totiž podčiarkujú význam zásadnej premeny ekonomickej bázy regiónu, ktorá sa síce formovala aj viac ako dve desaťročia, ale nakoniec viedla k rozvoju firiem v oblasti tzv. poznatkovej spoločnosti, založených na informatických technológiách a moderných službách. Okrem veľkých finančných investícií si to vyžaduje aj prípravu kvalifikovaných pracovníkov s vhodnými osobnostnými vlastnosťami a zmenu celkovej mentality a kultúry regiónu. Ako konštatuje SB, aj silná banícka identita často pôsobí ako brzda rozvoja regiónu. Samozrejme, nie je správne, keď sa skupiny svojej minulej slávy zriekajú alebo na ňu zabúdajú. Treba však voči nej zachovať historicky správny postoj.

Mária Suríková

Z luterána katolík, z vedca kňaz

Blahoslavený Niels Stensen

Človek premien. Aj tak by sme mohli nazvať jedného z najvýznamnejších vedcov 17. storočia, najskôr luterána, potom katolíka; najskôr vedca a potom kňaza Nielsa Stensena. Jeho premeny neboli výsledkom nestability osobnosti, ale skôr výrazom hlbokého bádania, ktoré mu umožňovalo nájsť vždy čosi viac. Až kým nenašiel „všetko“.

Niels Stensen sa narodil 1. januára 1638 v Kodani na území Dánska v časoch tridsaťročnej vojny. Jeho rodičia boli horlivými luteránmi. Otec, povoláním zlatník, zomrel, keď mal Niels šesť rokov. O jeho výchovu sa preto začal starať strýko.

Protestant a vedec

Niels bol šikovným študentom a veľmi skoro začal prejavovať záujem o matematiku a prírodné vedy. Rozhodol sa venovať medicíne a už počas univerzitných rokov začal vedecky pracovať. Prvý významný objav urobil v oblasti anatómie ucha, neskôr sa venoval i výskumu svalov a žliaz. Jeho vedecká práca z neho postupne urobila osobnosť známu v celej Európe.

Čo sa však týkalo náboženského života, Niels prežíval krízu. Začal pochybovať o Lutherových tézach a kládol si stále nové a nové otázky, na ktoré nenachádzal odpoveď. Hľadať neprestával ani po tom, čo ukončil svoje vysokoškolské štúdium. A ani po tom, čo ho jeho povolanie privádzalo na stále nové miesta. Pôsobil v Holandsku, vo Francúzsku a napokon v roku 1666 odišiel do Talianska, kde sa okrem anatómie začal venovať i geológii.

Katolík a kňaz

Vo Florencii žilo viacero významných ľudí, ktorí mali záujem na tom, aby Niels konvertoval na katolícku vieru. No on stále váhal. 24. júna 1666 sa však stal svedkom procesie na sviatok Božieho tela, ktorá naňho urobila hlboký dojem. Píše

o tom: „Napadla mi táto myšlienka: Bud' je táto hostia iba obyčajným kusom chleba a tí, ktorí jej preukazujú tolko úcty, sú blázni, alebo je to pravé Kristovo telo. A prečo ho teda ja sám neuctievam?“ Od tejto chvíle sa začal živo zaujímať o náuku cirkvi, ktorú mu bližšie vysvetľovali aj dve jeho priateľky. Jednou z nich bola rehoľná sestra Mária Flavia, ktorá pracovala ako lekárnica v kláštornej lekární. V roku 1667 sa rozhodol. Poprosil o prijatie do katolíckej cirkvi a stal sa horlivým katolíkom.

I po svojom obrátení pokračoval Niels Stensen v intenzívnom vedeckom bádani v oblasti geológie. Podnikol kvôli tomu výskumnú cestu do južnej i strednej Európy, počas ktorej navštívil i Banskú Štiavnicu, Kremnicu a Banskú Bystricu. Keďže v rodnom Dánsku, ktoré bolo protestantské, už ako katolík uplatnenie na univerzite nenašiel, vrátil sa späť do Florencie. Prijal funkciu vychovávateľa kniežata Ferdinanda - a napokon urobil ešte jedno rozhodnutie. Nechal sa vysvätiť za kňaza. Pápež Ján Pavol II. o tom hovorí: „Neuspokojil sa s apoštolátom, na ktorom mali účasť laici, ale chcel sa stať kňazom. Bol presvedčený, že to neuškodí jeho ďalšiemu rozvoju. Bol to skôr krok dopredu, k osobitnému dokonalejšiemu odovzdaniu sa pre službu spásy ľudí.“

Biskup

Od roku 1675, čiže od svojej kňazskej vysviacky, venoval Niels Stensen všetky svoje sily už len katolíckej cirkvi. Podnie-

til konvertovať mnohých svojich bývalých kolegov, univerzitných profesorov. Onedlho bol vysvätený za biskupa a poslaný do Hannoveru na území dnešného Nemecka. Jeho diecéza bola územím obrovská, ale katolíkov v nej bolo málo. Stensen v nej svoju činnosť postavil hlavne na budovanie vzájomnej dôvery vo vzťahu k protestantským pastorm a panovníkom, čím sa stal predchodcom moderného ekumenizmu.

Neskôr, keď mu začalo ubúdať síl, požiadal o uvoľnenie z tohto úradu. Bol presunutý do Vestfálska, kde pôsobil ako pomocný biskup. Keď tamojšie biskupstvo podvodne prevzal knieža von Wittelsbach, na protest odišiel do Hamburgu. Tu sa na krátko vrátil k svojej vedeckej práci, ale venoval sa aj aktívnej misijnej činnosti medzi luteránmi. Pôsobil i ako apoštolský vikár severnej Európy.

Poslednou zastávkou Nielsa Stensena sa stal Schwerin v Mecklenburgu. Niels tu žil asketickým spôsobom života - navonok ako prostý kňaz. Zomrel po krátkej chorobe 25. novembra 1686. Jeho pozostatky boli prevezené do Florencie, kde je i pochovaný. Pápež Ján Pavol II. ho blahorečil v roku 1988.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Ž. Podlejski: Sol' zeme a svetlo sveta 2.;

www.tedeum.cz, www.catholica.cz

Foto: www.cs.wikipedia.org

Spomienky

Dňa 14. marca 2020 si pripomenieme 25. výročie odchodu do večnosti nášho manžela, otca, starého otca, brata a švagra **Pavla Nedeljaka**. Prosíme tých, ktorí ho poznali, o tichú spomienku s modlitbou. S láskou spomína rodina.

Dňa 29. marca 2020 uplynie 5 rokov od smrti našej milovanej mamy, babky a prababky **Vilmy Andrášikovej**. Spomínajú dcéry a syn s rodinami.

Farská kronika

od 28. januára do 29. februára 2020

Do farského spoločenstva sme sviatosťou krstu prijali:

Miroslav Gendiar
Richard Pieš
Julián Mäsiarik
Branislav Fífilina
Kamila Hancková
Adam Mikuláš
Alžbeta Luermannová
Dávid Schut

Manželstvo uzavreli:

Emil Škopár - Martina Huljaková
Peter Rendek - Lucia Rešetová

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Dana Palásthyová, 61 r.
Jozef Kohút, 79 r.
Miloš Mištuna, 45 r.
Mária Masaryková, 90 r.
Jozef Foltán, 76 r.
Juliana Pajterová, 96 r.
Zora Ďateľová, 96 r.
Anna Kováčová, 90 r.
Mária Lochová, 77 r.
Štefan Varga, 82 r.
Rozália Strapáková, 79 r.
Pavel Fabo, 65 r.
Mária Schutová, 70 r.
Eva Bittarovská, 64 r.
Stanislav Vážan, 75 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,40 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Marek Sabol, Dominik
Kučera, Jozef Durkot, Elena Blašková,
Elena Cagáňová, Anna Gálová, Berna-
detta Juríčková, Štefan Kollár, Mária
Melicherčíková, Dagmara Pavlove,
Mária Pytlová, Mária Suríková,
Katarína Šimkovičová, Eva Trepáčová

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01,
web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1 - Štefan Kollár
str. 2 - Mária Melicherčíková
str. 20 - Silvia Kobelová
str. 35 - Štefan Kollár (farský), Ivan Šim-
kovič (piaristický)
str. 3 - Martina Suváková (skautský),
Štefan Kollár (farský)

Tlač: PATRIA l., spol. s. r. o.
Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Farský a piaristický maškarný ples, 23. februára 2020

Skautský a farský ples, 15. a 22. februára 2020

